

DAN INKLUZIVNOSTI NA PRAVNOM FAKULTETU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU -
AKTUALNOSTI I PERSPEKTIVE UNAPREĐENJA

**PRILAGODBA KOMUNIKACIJE STUDENTIMA S
INVALIDITETOM**

Iz. prof. dr. sc. Marko Buljevac

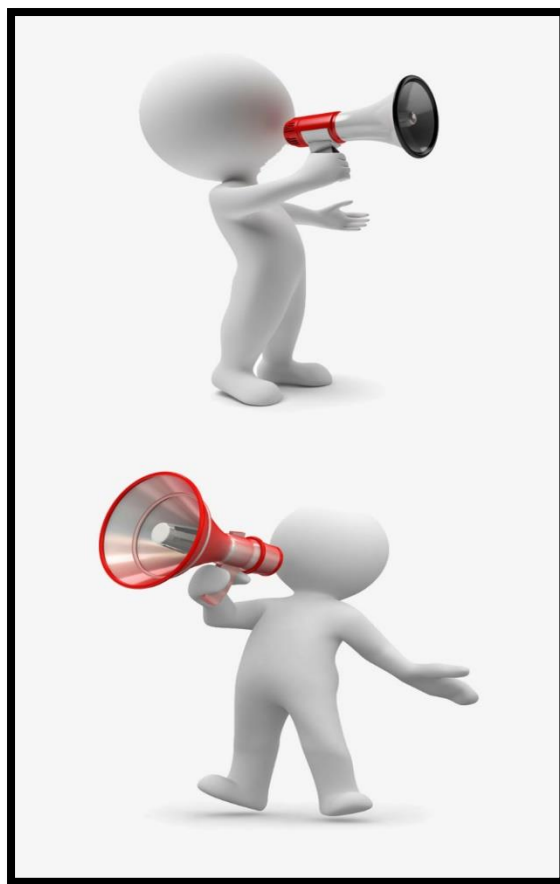
Zagreb, 03. prosinca 2024.

PEOPLE FIRST PRISTUP- OSOBE PRIJE SVEGA

Opisuje što osoba ima, a ne što osoba jest.

Ne koristiti oboljeli od, pati od, žrtva, boluje, itd.

Pravila pristojne komunikacije sa studentima s invaliditetom

KOMUNIKACIJA SA STUDENTIMA S OŠTEĆENJIMA VIDA

- Započinjanje komunikacije- obraćanjem ili dodirom
- Predstaviti se
- Rukovanje- izgovoriti da pružate ruku
- Koristiti uobičajeni tempo i glasnoća govora
- Obraćanje osobi s oštećenjem vida, ne videćem vodiču ili pratnji
- Osobu je potrebno gledati tijekom razgovora
- Većina slijepih osoba ima ostatak vida, to jest da nije u potpunosti izgubila vid
- U razgovoru je poželjno opisati emociju (npr. nije mi jasno, čudim se) ukoliko se nešto pokazuje neverbalno

KOMUNIKACIJA SA STUDENTIMA S OŠTEĆENJIMA VIDA

- Obavijestiti osobu kada se napušta prostorija
- Uvijek pitati treba li osobi pomoć/ podrška kod npr. ulaska u ured
- U razgovoru je poželjno koristiti riječi poput *vidimo se*
- Pas vodič
- Grupna diskusija- naglasiti kome se obraća osoba koja govori
- Izbjegavati *ovdje, tamo*
- Dodavanje predmeta

KOMUNIKACIJU SA STUDENTIMA S POREMEĆAJIMA IZ AUTISTIČNOG SPEKTRA

- Zazvati osobu imenom prije nego li joj se počnemo obraćati
- Govoriti manje informacija i sporije
- Koristiti pauze kako bi osoba mogla procesuirati informacije
- Izbjegavati postavljanje mnogo pitanja
- Ukoliko osoba iskazuje znakove anksioznosti, smanjiti vlastitu neverbalnu komunikaciju
- Pitanja kratka i zatvorenog tipa

KOMUNIKACIJA SA STUDENTIMA S DUŠEVNIM SMETNJAMA

- Ponekad je potrebno koristiti jasnije i kraće rečenice
- Parafrazirati ukoliko sugovornik ne razumije što mu se govori
- Ukoliko sugovornik ponavlja iste rečenice, potruditi se da se dođe na temu razgovora
- Voditi pažnju u neverbalnoj komunikaciji (gledanje u oči tijekom razgovora)
- Pružati sugovorniku podršku i dati mu do znanja da ga se čuje

KOMUNIKACIJA SA STUDENTIMA S OŠTEĆENJIMA SLUHA

- Upitati osobu s oštećenjem sluha da sama odabere način konverzacije
- Zatražiti usluge prevoditelja znakovnog jezika ukoliko je moguće
- Potrebno je direktno obraćati se sugovorniku, a ne prevoditelju
- Komunikacija se započinje mahanjem ruke ili tapšanjem ramena sugovornika
- Kod nagluhih osoba sugerira se da prostor komunikacije bude na najvećoj udaljenosti od 1,5 metara
- Održavati kontakt očima tijekom cijele konverzacije
- Očitavanje s usana čujućeg sugovornika je zapravo pogađanje
- Potrebno je da lice bude osvjetljeno i u visini očiju osobe s oštećenjem sluha
- Ne stavljati određene predmete u usta dok se razgovara

- Provjeriti je li sugovornik razumio rečeno
- Potrebno je izbjegavati glasno govorenje (osobito vikanje)
- Prelazi se na pismenu komunikaciju ukoliko se osobe ne razumiju
- Treba imati na umu jezične kompetencije osobe s oštećenjem sluha
- Ponekad je potrebno promisliti o izrazima koje osoba izgovara- postoje li u znakovnom jeziku
- Ukoliko se ne razumije sugovornika s oštećenjem sluha što je rekao, potrebno ga je zamoliti da navedeno ponovi ili napiše

KOMUNIKACIJA SA GLUHOSLIJEPIM STUDENTIMA

- Velika tiskana slova pisana s tamnim debelim flomasterom
- Čitanje s usana
- Pisanje po dlanu
- Svijetlo uvijek na licu sugovornika
- Uvijek se obraćati osobe, ne prevoditelju- intevenor
- Govor na uho- polako i razgovjetno
- Crveno bijeli štap upućuje da je osoba gluhoslijepa
- U komunikaciji se može koristiti znakovni jezik, jednoručna ili dvoručna abeceda, pisanje po dlanu, uvećani tisak, očitavanje s usana

KOMUNIKACIJA SA STUDENTIMA S OŠTEĆENJIMA GOVORNO-GLASOVNE KOMUNIKACIJE

- Ukoliko osoba muca, nikada ne završavati riječ ili rečenica umjesto osobe koja muca, kimati joj glavom i nuditi tempo izgovora, te prekidati ju dok govori
- Upitati osobu kako se može pospješiti komunikacija
- Ukoliko osoba koristi određeno pomagalo u razgovoru, upitati ju što Vi možete učiniti kako bi se pospješila komunikacija
- Nije poželjno praviti se da se razumjelo što je osoba rekla. Zamoliti osobu da Vam ponovi jer niste razumjeli
- Ponoviti što je osoba rekla i zatražiti je li to ono što je željela reći. Time se postiže jasna i nedvosmislena komunikacija

KOMUNIKACIJA SA STUDENTIMA S TJELESNIM INVALIDITETOM

- Ne izbjegavati rukovanje s osobom s amputacijom gornjih ekstremiteta (jedino ukoliko se procijeni da se osoba ne želi rukovati)
- Ukoliko se s osobom koja koristi invalidska kolica razgovara više od nekoliko minuta, pristojno je sjesti ili čučnuti
- Voditi računa o pauzama za odmor kada je netko na osoba u invalidskim kolicima
- Ne dodirivati invalidska kolica jer su ona osobni prostor osobe
- Izravno se obraćati osobi
- Ukoliko se procijeni da je osobi u redu, koristiti termine poput *zaletit ću se/skoknut ću do kolegice*

Zahvaljujem se na pozornosti!

Kontakt: Marko Buljevac

E-mail: mbuljevac@pravo.hr

